

РЕШЕНИЕ

№ 27543

гр. София, 17.08.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 26 състав, в
публично заседание на 12.11.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Шишкова

при участието на секретаря Веселина Григорова, като разгледа дело номер **7173** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК) вр. чл. 84, ал. 3 вр. чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на Т. Д. Г., [дата на раждане] в [населено място], М. област, Р. Федерация, гражданин на Руската Федерация, неженен, ЛНЧ срещу Решение № 7216 от 25.06.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ – МС), с което по реда на чл. 68, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ, му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност и необоснованост на оспорения административен акт. Застъпено е становище за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, по смисъла на чл. 35 от АПК и на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ. Твърди се, че решението е постановено при неизяснена фактическа обстановка и липса на задълбочен анализ на изложените в бежанската история релевантни обстоятелства относно наличието на основателни опасения от преследване по политически и други отговарящи на критериите по чл. 8, ал. 4 и ал. 5 от ЗУБ причини, с оглед и на актуалната обстановка в Руската Федерация - частичната мобилизация и реалната опасност от включване на кандидата за закрила във военните действия на територията на У. Жалбоподателят твърди, че до момента е получил 5 - 6 призовки за явяване във Военно окръжие по повод задължителната военна служба, което сочи като мотив да напусне държавата си по произход. Изразява опасения, че ако се върне в Русия ще трябва да воюва срещу украинци въпреки нежеланието си или ще трябва да се отклони от военна служба заради антивоенните си убеждения, поради което ще следва да понесе и съответната наказателна

отговорност. С тези твърдения обосновава опасенията си от преследване по политически причини Сочи, че е свидетел на използването на различни средства за насаждане на страх, включително и спрямо отклонили се от задължителна военна служба, мобилизация или подготовка за участие в бойни действия в У.. Твърди, че лично той е получавал писма със заплахи, че ако не се яви на служба, не само той, но и членовете на семейството му ще бъдат подложени на репресии и психологически атаки, за да се демонстрира, че са родоотстъпници и предатели. С тези аргументи се оспорва изводът на председателя на ДАБ – МС за липса на основания за предоставяне на бежански статут въпреки данните в бежанската история, които се считат за относими към легалната дефиниция за преследване в чл. 8, ал. 4 от ЗУБ, по причините, посочени в ал. 5. С позоваване на решение на СЕС по дело С-465/07 от 17.02.2009 г. относно приложението на чл. 15, б. „в“ от Директива 2004/83/ЕО на Съвета, приложимо и при действащата Директива 2011/95/ЕС, е мотивирано становище за неправилно тълкуване и прилагане на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Иска се решението на председателя на ДАБ – МС да бъде отменено, а преписката да се върне за ново произнасяне със задължителни указания по приложението на материалния закон.

В проведените две съдебни заседания жалбоподателят лично, със съдействието на преводач от руски език и на процесуалния си представител – адв. У., поддържа искането в жалбата и аргументите, с които е обосновано. Ангажира писмени и гласни доказателства за получените повиквателни, отправените заплахи и промените в семейния статус – съвместното фактическо съжителство с украинската гражданка А. Гавриш. Допълнителни подробни съображения за основателността на искането в жалбата са изложени в писмените бележки на процесуалния представител (л. 200 – л. 203).

Ответникът – председателят на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ - МС), чрез процесуалните си представители –юрисконсулт Т. Г. и старши юрисконсулт М. К., оспорва жалбата. Застъпват становище за неоснователност и необоснованост на аргументите, с които се иска отмяна на оспореното решение. Позовават се на данните в Справките на Дирекция „Международна дейност“ относно общото положение в Руската Федерация, характера и особеностите на задължителната военна служба, възрастовите граници при мобилизация, лицата, които не подлежат на мобилизация и предвидените санкции при отклонение от запас и мобилизация. Поставят акцент на продължителния четиримесечен престой на жалбоподателя в държавата му по произход, по време на който не твърди спрямо него да са упражнявани действия, отговарящи на критериите по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ. С тези аргументи е обосновано искането за отхвърляне на жалбата като неоснователна и недоказана.

Софийска градска прокуратура не взема становище по жалбата и не участва със свой представител в съдебното производство.

Административен съд - София град, Първо отделение, 26 състав, въз основа на приложените доказателства и становището на страните, прие за установено от фактическа страна:

Административното производство е започнало по молба на жалбоподателя Т. Д. Г., гражданин на Руската Федерация, с адрес в [населено място],[жк][жилищен адрес] заведена с рег. № УП 22225 от 29.06.2023 г. по описа на ДАБ, вх. № ОК-13-618 от 26.06.2023 по описа на РПЦ – С., съдържаща искане за предоставяне на международна закрила в България (л. 125 и л. 126).

В присъствие на преводач от руски език жалбоподателят е попълнил Регистрационен лист (л. 122 – л. 124), в който е посочил етническа принадлежност – чуваш, семейно положение – неженен, завършена степен на образование – полувисше – програмист, както и данни за месторождението и местоживеенето си на територията на държавата по произход. В Регистрационния лист като дата на влизане в Република България е посочена 01.05.2023 г. Отразено е и че родителите и по - малките две сестри на кандидата за закрила също са в България. Попълнена е Евродак

дактилоскопна карта (л. 119).

Самоличността на жалбоподателя е установена въз основа на представен документ за самоличност - паспорт, издаден от МВД 77115, Р. Федерация (л.77 и л. 79), а влизането на територията на Република България е удостоверено с валидно издадена виза за срок от 1 година - 12.10.2022 г. – 12.10.2023 г. (л. 76 и л. 78). За да удостовери етническия си произход, кандидатът за закрила е представил заверени копия на свидетелства за раждане на родителите си и на други близки родственици, с превод на български език (л. 80 – л. 104).

На 31.07.2023 г. в присъствието на преводач от руски език е проведено интервю, документирано с приложен към преписката Протокол (л. 106 – л. 112). По време на интервюто жалбоподателят е потвърдил, че родителите и сестрите му са в България и имат статут на постоянно пребиваващи чужденци. Издадени са им визи за дългосрочно пребиваване. Уточнил е, че към момента на провеждане на интервюто роднините му са в Русия, за да уредят имуществени въпроси, но ги очаква да се върнат в началото на м. септември 2023 г.

Жалбоподателят е посочил, че родителите му са пристигнали в България през м. април 2022 г. с валидно издадени туристически визи. В края на м. октомври 2022 г. са закупили апартамента, в който живеят и в момента в [населено място], а лично той е пристигнал по-късно. Уточнил е, че до напускане на държавата си по произход е живял в [населено място] отделно от родителите си. Заявил е, че е завършил средно образование, след което е преминал двугодишно обучение в Икономическия университет в М. по специалност «Информационна безопасност», макар да не се е дипломирал, защото е решил да започне работа. Работил е като програмист около 9 месеца до началото на войната с У..

Уточнил е, че е дошъл за първи път в България в началото на м. септември 2022 г. с туристическа виза за 30 дни, след което през м. октомври се е върнал в Русия, за да я поднови. Напуснал е държавата си по произход на 31.04.2023 г. със самолет за Турция, и е пристигнал в [населено място] от Турция, с автобус. Два месеца по-късно, на 26.06.2023 г. е подал молба за закрила. Отрекъл е да е търсил закрила в други държави и да е посещавал Посолството на Руската Федерация в България. Категорично е заявил, че не е имал проблеми с официалните власти в Русия и не е член на политическа партия или организация. Самоопределил се е като атеист, а за родителите си е посочил, че са православни християни.

Жалбоподателят е изразил опасения, че при връщане в Русия ще му вземат паспорта и ще го изпратят във Военното окръжие, за да бъде разпределен във военна част и да отслужи задължителната 12 месечна военна служба, а след изтичане на този период, ще получи военна специалност, която има значение при мобилизация. Посочил е, че след издадения на 25.09.2022 г. указ на президента на Русия за мобилизация незабавно е заминал за Турция, където е изчакал майка си в продължение на няколко седмици, за да му донесе документи с валидно издадена виза, с която е влязъл в България. Връщайки се в Русия, за да поднови визата си в началото на м. декември 2022 г., е установил, че в пощенската кутия има пусната призовка за явяване във Военното окръжие. Представил е копие от нея заедно с текст на Задължения на подлежащите на военна служба с превод на български език (л. 64 – л. 69). В потвърждение на твърденията, че наред с тази призовка е получил още 5 – 6 неофициално връчени – «хвърлени под вратата» (стр. 4 от Протокола от интервюто, л. 109), към преписката са приложени копия на известия за доставяне (л. 70 – л. 75). Кандидатът за закрила е заявил, че непосредствено след обявяване на мобилизацията хора са хващани по улиците и едва след като тези действия са започнали да се обжалват пред съда, процесът е бил регулиран с други административни мерки – ограничаване на възможностите за ползване на кредит, издаване на различни забрани на призовани и подлежащи на задължителна военна служба и мобилизация – забрана за шофиране, за наемане на работа, за

напускане на Русия, за откриване на фирми и др. За себе си лично, жалбоподателят е посочил, че след като се е върнал в Русия в началото на м. октомври 2022 г., за да поднови визата си, е пребивавал на различен от адреса, на който е регистрацията му, за да не бъде открит и да не му връчат призовка за явяване на военна служба. Категорично е изразил опасенията си, че заради антивоенните си убеждения може да бъде наказан с лишаване от свобода, а и да бъде подложен на допълнителни изтезания и унижения в затвора, включително и заради етническия си произход – чуваш. Съобщил е, че много негови приятели, с които е общувал по интернет са изчезнали безследно, а сред тях е имало и такива, които се бият на страната на У.. Според жалбоподателя, към момента на провеждане на интервюто – м. юли 2023 г. връчването на призовки за явяване на задължителна военна служба се извършва по електронен път. Предположил е, че ще получи призовка в периода м. септември – м. октомври 2023 г. Изразил е желание да се върне доброволно в държавата си по произход, но едва след като настъпят промени в изпълнителната власт.

В изпълнение на контролните правомощия по чл. 41, т. 1 от ЗДАНС, към преписката е приложено Становище на директора на Специализирана дирекция «М» - ДАНС, рег. № М - 15399 от 17.08.2023 г. (л. 105), в което е посочено, че ДАНС не възразява да бъде предоставена международна закрила в РБългария на гражданина на Руската Федерация Т. Г., ако отговаря на останалите условия на Закона за убежището и бежанците.

В приложената към преписката Справка, рег. № ЦУ-933 от 22.03.2024 г., изготвена от Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ – МС (л. 18 – л. 42), на която се е позовал и административният орган в мотивите на решението, е посочено, че Руската Федерация разполага с централизирана авторитарна политическа система, доминирана от президента – пост, заеман от В. П.. Двукамарното Федерално събрание се състои от пряко избираема долна камара (Държавна дума) и назначаема горна камара (Съюз на федерацията) като и двете не са независими от изпълнителната власт.

В Справката е посочено, че съгласно Федерален закон на Руската федерация № 53-FZ от 1998 г. относно военните задължения и военната служба, на наборна военна служба за срок от 1 година подлежат руските граждани от мъжки пол на възраст между 18 и 27 години. Уточнено е, че военната повинност и изпълнението на военната служба се извършва чрез повиквателна - за руските граждани. Посочени са условията при наличието на които навършили пълнолетие лица от мъжки пол не подлежат на наборна военна служба :

- признати за негодни или годни с ограничения за военна служба по здравословни причини,
- изпълняващите или завършили военна служба в Руската федерация,
- изпълняващите или преминали алтернативна гражданска служба,
- отбили военна служба в друга държава,
- изтърпели наказание под форма на задължителен труд, поправителен труд, ограничаване на свободата, задържане или лишаване от свобода,
- с криминално досие, което не е заличено чрез помилване или което не е анулирано поради ограничения във времето,
- с образувано следствие или досъдебно производство или чиито наказателни преписки са предадени на съд за разглеждане.

Право на освобождаване от изпълнение на военна повинност е предоставено и на руски граждани с научна степен, класирана в Държавната квалификационна система, както и на синове или братя на:

военнослужещи, отбили наборна военна служба и загинали при изпълнение на военна служба; граждани, които при повикване от запаса за преквалификация са загинали при изпълнение на

военната служба по време на подготовката на резерва; граждани, починали в резултат на нараняване или заболявания, или заразени при изпълнение на задължения по време на наборна военна служба след освобождаване от военна служба или след повторно освобождаване от военен резерв, обучение или след завършване на подготовка за военен резерв.

Посочено е, че на сайта на Министерството на отбраната са изброени и други категории граждани, които могат да ползват право да отсрочат изпълнението на военната повинност, а и че студентите могат да отложат постъпването си в армията за период еквивалентен на продължителността на обучението им.

Уточнено е, че в Русия се набират войници за изпълнение на наборна военна служба два пъти годишно – от 1 април до 15 юли (пролетен набор) и от 1 октомври до 31 декември (есенен набор). В тези периоди могат да бъдат призвани всички мъже на възраст между 18 и 27 години, които нямат здравословни причини или неизлезани присъди. След изтичане на 12 месечния срок на наборната служба войниците се присъединяват към двумилионния военен резерв на Русия. Отбелязано е, че считано от 28 май 2022 г. руският президент е подписал закон, премахващ горната възрастова граница от 40 години за военна служба в руската армия, което фактически означава, че след тази дата няма официално определена горна възрастова граница.

Подробна информация е предоставена и относно въведената с промените в Конституцията през 1993 г. замяна на военната служба с алтернативна гражданска служба, към която могат да се включат граждани, годни за военна служба или с незначителни ограничения. По правило, гражданската алтернативна служба се провежда извън територията, на която се намира пребиваващият като мястото на работа се определя от Федералната служба по труда и заетостта. Уточнено е, че алтернативната гражданска служба се изпълнява само в държавни предприятия. Служещите не могат по собствена инициатива да прекратяват трудовия си договор, да участват в стачки, да работят дори и на половин работен ден в други организации. Срокът на алтернативната гражданска служба е по-дълъг от задължителната военна служба - 21 месеца (1 година и 9 месеца) за граждани, които служат в организации, подчинени на федералните органи на изпълнителната власт, както и в органите на изпълнителната власт на Руската федерация, и 18 месеца (1 година и 6 месеца) – за граждани, които служат в организации на въоръжените сили на Руската федерация, други военни формирования или органи като служители на цивилния персонал.

По отношение на санкциите за отклонение от задължителна военна служба в справката е посочено, че след обявяване на частичната мобилизация на 21 септември 2022 г. руската Дума е приела промени в законодателството, свързани със завишаване на отговорността за някои престъпления срещу военната служба – увеличени са наказанията за престъпления срещу военната служба – неизпълнение на заповед на командир, дезертьорство, грабеж, нарушаване на правилата за бойно дежурство и умишлено унищожаване или увреждане на военно имущество по време на война, военни действия или мобилизация. Наказанието за самоволно напускане на военно поделение по време на мобилизация или военно положение, във военно време или в условията на въоръжен конфликт или бойни действия също е увеличено от 5 на 10 години лишаване от свобода.

Изрично е посочено, че *„Според руските военни правила военнослужащите, които отказват да се сражават в У. могат да бъдат уволнени, но не могат да бъдат наказателно преследвани“*. Тези правила подлежат на промяна единствено, ако Русия обяви пълномащабна война. Руските войници могат да откажат да участват във военния конфликт в У. по законен път. Уточнено е и, че на наборните войници в руската армия е забранено да служат в чужбина, включително и в У..

В периода, за който кандидатът за закрила посочва, че е пребивавал в Руската Федерация, в Справката е отразено, че на 30 март 2023 г. руският президент В. П. е подписал Указ за набиране на 147 000 войници във въоръжените сили, което е определено да се проведе в периода 01 – 15 юли 2023 г. Със същия указ президентът е освободил от военна служба войниците, моряците, сержантите и старшините, чийто срок на наборна военна служба е изтекъл. В същия ден ръководителят на Комисията по отбрана на Държавната дума е съобщил, че наборниците няма да бъдат изпращани на служба в Д. и Л. народни републики, както и в Х. и Запорожка области.

Позовавайки се на различни публични източници на информация в Справката е отразено и, че вместо да набират войски чрез обща мобилизация, руските наборни служби засилват усилията си за привличане на професионални войници. Няма данни за скрита мобилизация - принудително призоваване за участие в бойни действия в У.. Цитирано е изявление на руския президент от 07.12.2022 г., че не вижда необходимост от втора вълна на мобилизация заради военните действия в У., и Становище на руското правителство в същия смисъл по повод ежегодния полугодишен военен наборен цикъл, започващ на 1 октомври 2023 година в по-голямата част на Русия, включително и в незаконно анексираните територии на У. - че Русия не предвижда да изпраща наборници във войната в У. и да променя срока на задължителната военна служба.

Въз основа на тези факти, административният орган е постановил оспореното решение. Анализът на заявените от жалбоподателя обстоятелства от значение за бежанската история и предпоставките по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, включително и информацията в представените документи, са дали основание за извод, че липсват обективни данни, обуславящи предпоставките за предоставяне на статут на бежанец.

В този аспект в мотивите на обжалваното решение е посочено, че търсещият закрила е отрекъл да е бил обект на посегателство от страна на държавни органи или организации, контролирани от държавата по произход. Пацифистките убеждения, с които е мотивиран отказът да воюва в У. и несъгласието с политиката на правителството, са приети за недостатъчни, за да обосноват заключение, че е налице основание да се смята, че е преследван на територията на собствената си страна. По отношение на представената призовка за явяване във Военния комисариат е посочено, че в нея не се твърди да е свързана с мобилизация, а напротив, изрично е отразено, че се касае за уточняване на военно отчетни данни. Липсата на твърдения за упражнявано насилие или репресивни действия лично спрямо кандидата за закрила, както и информацията в приложената Справка от Дирекция „Международна дейност“ рег. № ЦУ-933 от 22.03.2024 г. са послужили на административния орган да счете, че единствено въз основа на представената Повиквателна за явяване за справка във Военния комисариат не може да се направи извод, че е налице опасност кандидатът за закрила да бъде изпратен да воюва в У. въпреки волята си. Като нелогични и непотвърдени с доказателства са възприети и опасенията му, че при връщането му в Русия ще получи призовка още на границата и ще бъде изпратен на фронта. В този смисъл в мотивите на решението е посочено, че по време на последния четиримесечен период, през който жалбоподателят е пребивавал в държавата си по произход – м. декември 2022 г. – м. април 2023 г., е подновил документите, с които легално е влязъл отново на територията на България, въпреки изпращаните Повиквателни за явяване на задължителна военна служба и обявената мобилизация. С позоваване на § 167 – § 168 от Наръчника по процедури и критерии на ВКБООН за определяне на статут на бежанец, е направен извод, че представената неопровергана информация относно действащото законодателство в Русия не сочи, че за руския гражданин Т. Г. съществува основателна опасност от преследване, по смисъла на чл. 8, ал. 4 от ЗУБ. Решението му да напусне държавата си по произход и да потърси закрила в България е основано единствено на неблагоприятното външно-политическо положение на Русия като резултат от нападението на У. и

не съдържа данни за налична опасност от преследване по причини от визираните в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ – раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политическо мнение или убеждение. За неоснователни са приети и опасенията от преследване поради етническия произход – чуваш.

Административният орган е счел, че за руския гражданин не са налице и предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, тъй като твърденията му не дават основание да се приеме, че е бил принуден да напусне държавата си по произход поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унижително отнасяне. Срещу него не са били предприети такива действия нито от официалните власти, нито от някоя конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Напуснал е страната си по произход легално и то нееднократно след твърдяното призоваване за задължителна военна служба и обявената мобилизация, с валиден паспорт и издадена виза за пребиваване на територията на Република България. Информацията в представените Справки, изготвени от Дирекция „Международна дейност“ не съдържа данни за въоръжен конфликт или безогледно насилие на територията на Руската Федерация, които да създават опасност от сериозни основания да се смята, че като цивилно лице при завръщането си Т. Г. ще бъде изложен на реален риск да стане обект на заплахата, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут, по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

Наред с това е прието, че семейното положение на кандидата – неженен, но пълнолетен, живеещ самостоятелно, в отделно домакинство от родителите и сестрите си, не предпоставя и приложението на чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, а желанието му да живее и работи в България не може да е основание за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ. Решението е връчено на жалбоподателя на 02.07.2024 г. в присъствието на преводач (л. 17).

В съдебното производство жалбоподателят и пълномощникът му представиха Повиквателна за явяване във Военния комисариат в [населено място] в Единния наборен пункт на 07.11.2024 г. с превод на български език и приложени към нея Задължения на подлежащия на военна служба (л. 155 – л. 159), кореспонденция, водена по електронна поща между кандидата за закрила и неговата баба, с превод на български език (л. 163 – л. 164), статии от български електронни медии, съдържащи информация за водени военни действия на територията на К. (л. 165 – л. 174). Като доказателства по делото бяха приети и представените от пълномощниците на ответника актуални справки за държавата по произход на кандидата – рег. № ЦУ – 1938 от 13.09.2024 г. (л. 136), рег. № ЦУ – 1450 от 11.06.2024 г. (л. 137 – л. 149) и рег. № МД-02-28 от 24.10.2024 г. (л. 175 – л. 196). На жалбоподателя се предостави възможност да даде обяснения, по реда на чл. 176 от ГПК (л. 151 – л. 152). Като свидетел по делото беше разпитана и съжителстващата с него гражданка на У. – А. Гавриш (л. 198).

В представената Справка рег. № ЦУ – 1450 от 11.06.2024 г. (л. 137 – л. 149) като допълнителна информация, относима към бежанската история на кандидата за закрила е отразено, че Призовката (повиквателната) е документ за уведомяване за явяване във военната служба за регистрация и вписване, което не означава призоваване за тренировъчен лагер. Посочено е, че има два вида призовки за военна служба – за регистрация и за вписване като изпращаните от военните служби призовки също са два вида – за наборници и за мобилизирани и се отличават не само по съдържание, но са одобрени въз основа на различни нормативни документи. Изброени са 5 различни основания, на които се изпращат призовки на наборници – за изискване на документи за военна регистрация, за преминаване на медицински преглед, за явяване пред наборна комисия, за изпращане в дежурната част и за снабдяване с военно – отчетни документи при записване в запаса. Отбелязано е, че призовката за снабдяване с военно отчетни документи при записване в

запаса е нововъведение и такива призовки се изпращат на укриващи се от задължителната наборна военна служба, въз основа на заключение на наборната комисия, че лицето не е преминало наборна военна служба без правно основание. Като част от информацията в Справката е приложен образец на повиквателна за наборници (л. 144). Уточнено е, че на гърба на повиквателната са посочени задълженията на наборника. Като нововъведение е отбелязано – задължението на получилия Повиквателна, не само да се яви във военната служба в определения ден, но и да остане там до началото ѝ. Посочено е, че задължителен реквизит на всяка повиквателна е да е подписана от военен комисар, както и че повиквателните до наборници се подписват от военния комисар на района или общината, или от временно изпълняващ длъжността, или упълномощен от него представител. Повиквателната за наборна служба задължително има № и серия и е подпечатана с печата на военната служба, която я издава. За разлика от нея повиквателната за мобилизация няма № и серия, но има други специфични реквизити като - № екип и № на писмо.

Посочено е, че електронните повиквателни съдържат реквизитите на хартиените образци, но няма изискване да са подписани с електронен подпис. Независимо от начина на издаване, е уточнено, че всички повиквателни подлежат на автоматично въвеждане в публичен регистър, който предстои да заработи и да е достъпен и за гражданите чрез личен акаунт. От съществено значение за преценката дали е отклонение от задължителна военна служба е връчването на повиквателната. До м. април 2023 г. изискването е било за лично връчване срещу подпис на адресата – по месторабота, обучение, местоживееене, защото от този момент се счита, че лицето е уведомено, че трябва да се яви на задължителната наборна военна служба. След този период връчването става и по пощата – с препоръчано писмо с обратна разписка, както и чрез държавни служби, а и във военния комисариат при регистрация и вписване. При отказ да бъде подписана повиквателна, тя се счита за връчена в деня на отказа. При връчване по пощата, е достатъчно известието за доставяне да съдържа бележка на пощенски служител за доставката или на препоръчаното писмо за наборника или мобилизираното лице. В Справката е посочено, че в М. и други по-големи градове пощальоните рядко връчват лично повиквателните, като най-често оставят известие в пощенската кутия, че е необходимо лицето да се яви в пощенската служба, за да получи препоръчаното за него писмо. Там се подписва и известието за доставяне. След 5 август 2023 г. известието за изпратена повиквателна се публикува и на личен акаунт в Единен портал на държавните услуги или на регионалните държавни служби. Ако службата за военна регистрация и вписване изпрати повиквателна чрез портала за обществени услуги или по пощата, но наборникът не я получи, тя се счита за връчена след изтичане на 7-дневен срок от изпращането, независимо дали лицето има акаунт, дали го поддържа или го е изтрил, дали е отишъл в пощенската служба, за да си получи препоръчаното писмо.

В Справка рег. № ЦУ – 1038 от 13.09.2024 г. е отразено, че няма промени по въпросите относно задължителната военна служба и мобилизацията, а и досежно участващите във военни действия на територията на У. – професионални войници или наборници.

В Справката от м. октомври 2024 г., вх. № МД-02-28, е отразено, че в началото на м. август 2024 г. украинските сили са преминали границата на Русия в К. област. Обявено е извънредно положение в регионите К. и Б., а почти 200 000 души са били евакуирани от руското правителство от пограничните райони. Русия е разположила близо 40 000 войници за защита и контраатака в региона, които основно са наборници и резервисти. Професионални войници и войници, служещи по договори се сражават заедно с частни охранителни и военни компании, включително и с мъже вербувани от самопровъзгласилите се Д. и Л. народни републики, в района на Д. и Източна У.. Наблюдава се засилен стремеж за набиране на професионални войници, които се

присъединяват към армията за ограничен период от време.

С подписан от президента Закон от 24 юли 2023 г. пределната възраст за запас е увеличена с 5 години за притежаващите редови военни звания под офицерските – войници, матроси, сержанти, старшини, прапорщици и мичмани. Със същия срок е увеличена пределната възраст за мобилизационния резерв – за младшите офицери – 60 години, за старшите офицери – 65 години, за висшите офицери – 70 години, а за всички други звания – 55 години. Посочено е, че след завършване на военна служба всички военослужащи се зачисляват в запаса в различни категории – редовите – до 55 години, младши офицери – младши лейтенанти, лейтенанти и старши лейтенанти, капитани – до 60 години, старши офицери – майори, капитани 3-1 ранг, подполковници и полковници – до 65 години, висши офицери – генерал майор, генерал – лейтенант, генерал – полковник, генерал от армията, контраадмирал и адмирал – до 70 години. При придобито специално военно звание, възрастта за запас може да се увеличи. Освен военослужащи от запаса има и военослужащи от резерва. Резервисти са лица, включени в запаса след сключен договор с Министерството на отбраната за оставане в мобилизационния резерв, които могат да работят на всяка работа, но редовно преминават военно обучение и получават месечно възнаграждение. Ежегодно се провежда военно обучение на войници и запасни офицери. Правилата и организацията на военното обучение са регламентирани в чл. 54 от Федералния закон за военния дълг и военната служба, според който продължителността на военното обучение не може да надвишава два месеца, а общо от момента на преминаване в запаса, военослужащият може да бъде обучаван за срок не по-дълъг от 1 година, както и да бъде призован на военно обучение не повече от веднъж на 3 години. Продължителността на обучението, мястото и времето на провеждането се определят ежегодно от Министерство на отбраната или от друг федерален орган на изпълнителната власт. Военното обучение се провежда само за проверка на бойната подготовка на запасниците или за обучение на работа с нова военна техника. Участниците във военно обучение не могат да бъдат изпратени в зона на бойни действия.

Повикването на военна служба и повикването на военно обучение са различни по своята същност. На военна служба се призовават мъже на възраст 18 – 27 години, а на военно обучение – граждани, които вече са в запаса. Възрастта за наборна служба се предвижда да бъде завишена – минималната от 18 на 21 години, а пределната възраст от 27 на 30 години.

В обясненията, дадени в съдебното производство, жалбоподателят уточни, че за първи път е дошъл в България през м. септември 2022 г., а родителите му са пристигнали пролетта на 2022 г. Останал е за кратко, около месец, след което се е върнал в Русия отново през Турция, защото е получил Повиквателна. През м. ноември 2022 г. се е върнал легално в България с туристическа виза, а през декември 2022 г. си е заминал за Русия по лични причини. Заяви, че е кандидатствал във висши училища в България с намерение да продължи образованието си, а и да работи, но поради конфликт с баща си не е успял да реализира намеренията си, защото е останал без средства, дом и реална възможност за работа в този момент, и това го е принудило да се върне отново в Русия. По време на престоя си е пребивавал на различни места, включително и при познати и приятели, и след като е получил разрешение от баща си, се е върнал в България в началото на м. май 2023 г., след който период не е пътувал обратно до Русия. Жалбоподателят заяви, че в момента работи по трудов договор като технически инженер в отдел за контрол на качеството. Живее отделно от родителите си заедно със свид. А. Гавриш, която е гражданин на У.. Харесва България и иска да остане да живее тук. Заявява, че баба му го е уведомила, че го търсят за военна служба. Страхува се да се върне в Русия, защото не се е явил в Единния наборен пункт във Военния комисариат в М. на датата, на която е посочена във връчената му Повиквателна – 07.11.2024 г. и не знае какви ще са последиците за него. В показанията си свид. Гавриш заяви, че

е в България от м. юни 2022 г. и е със статут на временна закрила. Работи като готвач в ресторант «Х.». Живяла е в [населено място], У. където е работила като завеждащ отдел в магазин на голяма търговска верига супермаркети. Завършила е психология. Заяви, че им предстои да сключат брак с жалбоподателя, като и двамата желаят да останат да живеят в България. Свид. Гавриш спомена, че е запозната, че от пролетта на входната врата на жилището на приятеля ѝ в [населено място] са започнали да пишат заплахи. Заяви и, че са превеждали суми като дарения за украинската армия, чрез нейната банкова сметка в У..

В представената в настоящото производство Повиквателна от Военния комисариат, адресат на която е жалбоподателят Т. Г., съдържа изискуемите реквизити, описани в Справките на Дирекция «Международна дейност» на ДАБ – МС - отразена е серия МАТГ, № [ЕГН], дата на издаване – 09.10.2024 г., името и фамилията на военния комисар на [населено място]. Посочен е адресът, на който е регистриран кандидатът за закрила в [населено място], както и че следва да се яви на 07.11.2024 г. до 10,00 часа в Единния наборен пункт на Военния комисариат в [населено място]. Отражено е, че явяването е «за уточнение на военни документи». В приложените към Повиквателната задължения на гражданин, подлежащ на военна служба, е посочено, че :

след връчване на Повиквателната гражданинът е длъжен да се яви в указаното време и на посоченото място за медицински преглед и професионален психически подбор, на заседание на военната комисия или за изпращане във военната част за преминаване на военна служба, включително и за престой във военния комисариат до началото на военната служба, от деня на връчване на призовката, подлежащите на военна служба не могат да напускат Руската Федерация, а при невяване на посочената дата без уважителни причини и след изтичане на 20 календарни дни, когато лицето е вписано във военния регистър, спрямо него се прилагат временни мерки, насочени към осигуряване на явяването му.

Уточнено е, че тези мерки могат да включват както ангажиране на административната, така и на наказателната отговорност.

Изрично са посочени възможните хипотези на причини, които могат да бъдат приети за уважителни за неотзоваване на връчена призовка. В същия контекст е и съдържанието на представената кореспонденция с бабата на кандидата.

Статиите от български електронни медии, на които се позовава защитата на жалбоподателя, със заглавия «Украинската офанзива в К.: пленени руснаци разказват» публикувана на 23.08.2024 г.; «15 батальона руснаци бяха «смлени» в К. област», публикувана на 01.11.2024 г.; «Командващият британската армия : Русия е понесла рекордни загуби в У. през октомври», публикувана на 10.11.2024 г., съдържат информация за претърпени през м. октомври 2024 г. загуби от Русия във войната с У., които се сочат като най – мащабните от началото на военните действия – средно по 1 500 убити и ранени дневно при отчетени общи загуби за периода м. февруари 2022 г. до м. октомври 2024 г. - около 700 000 души. Възпроизведени са данни, предоставени от заместник началник на Център за задържане на военнопленници в У., според които в Центъра има много млади хора – наборни войници, на възраст от 18 до 21 години, като от началото на украинската офанзива в К. област, в този център са регистрирани повече от 300 руски военнопленници. Публикувано е и изявление от името на 19 годишен младеж, който е изразил надежда, че ще бъдат разменени с украински военнопленници, и е посочил, че докато са охранявали границата са били въвлечени случайно в офанзивата и така са попаднали в плен.

Описаните релевантни за настоящия спор факти и обстоятелства дават основание да се направят следните правни изводи :

Жалбата е процесуално допустима – депозирана е в предвидения в разпоредбата на чл. 84, ал. 3 от ЗУБ 14-дневен преклузивен срок (Решението е връчено на 02.07.2025 г., а жалбата е заведена с рег. №

УП 22225 от 12.07.2025 г. по описа на ДАБ) срещу подлежащ на съдебен контрол за законосъобразност административен акт, от лице с правен интерес от оспорването.

Разгледана по същество – жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Решението е постановено от компетентния административен орган, съгласно чл. 75, ал. 1 от ЗУБ – председателят на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет. Спазена е предвидената писмена форма и процесуалните правила, обезпечаващи ефективното участие и личното упражняване на правото на защита от жалбоподателя – информиран е писмено на разбираем за него език за реда, който ще се следва при разглеждане на молбата за закрила, за правата и задълженията, които има като кандидат за закрила. Своевременно и надлежно е уведомен и за датата на насроченото интервю, а при провеждането му е имал възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си също в присъствието на преводач от и на родния си руски език. В приложения към преписката протокол, с който е документирано проведеното интервю, жалбоподателят с подписа си е удостоверил, че няма възражения към съдържанието му, а и необходимост от корекции и допълнения.

В съответствие с изискванията на чл. 73 от ЗУБ, молбата за закрила е разгледана индивидуално, на кандидата е предоставена възможност да изложи свободно и добросъвестно всички свои доводи без ограничения, а и да представи доказателства в подкрепа на твърденията си. В мотивите на оспореното решение са обсъдени както личното положение на чужденеца, така и актуалната обществено политическа и икономическа обстановка в държавата му по произход.

Обоснован и законосъобразен е изводът на административния орган за липса на материалноправните предпоставки за прилагане на разпоредбата на чл. 8 от ЗУБ. Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. За предоставянето на статут на бежанец е без значение дали чужденецът принадлежи към тези раса, религия, националност, социална група или изразява политическо мнение, които са в основата на преследването. Достатъчно е органът или организацията, осъществяваща преследването да смята, че чужденецът има такава принадлежност. Според ал. 3 на чл. 8 от ЗУБ преследване могат да извършват и държавата, партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, недържавни субекти, в случаите при които може да бъде доказано, че субектите, посочени в т. 1 и т. 2, включително международни организации не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване.

Като руски гражданин, пребиваващ на територията на Република България, Т. Г. е чужденец, по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗУБ – гражданин на трета държава, намиращ се извън държавата си по произход, съгласно чл. 2, б. „д“ от Директива 2011/95/ЕС и член 1, раздел А (1) от Женевската конвенция от 1951 г. изменена с Нюйорския протокол от 1967 г. Елементите от личната му бежанска история не установяват нито едно от условията по чл. 8 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. В приложенията към делото доказателства няма данни Т. Г. да е бил обект на преследване, по смисъла на чл. 8, ал. 4 от ЗУБ. Цялостният анализ на личните му обяснения, включително и депозираните в съдебното производство, недвусмислено сочи, че е напуснал страната си по произход по лични причини, а не заради преследване, в т. ч. поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или заради политически убеждения. Както наличието, така и основателността на опасенията от преследване следва да бъдат преценени въз основа на представените доказателства и изявленията на кандидата за закрила в административното производство. В конкретния казус категорично е установено, че

след първоначалното пристигане на територията на България през м. септември 2022 г. Т. Г. е пътувал няколко поредни пъти до държавата си по произход, включително е пребивавал на нейна територия за сравнително продължителен четиримесечен период след обявяване на мобилизацията с указа на президента на Руската Федерация и получаване на първите Повиквателни за явяване на задължителна военна служба. Нещо повече, подновил е документите си за пребиваване на територията на Република България. Пътуванията му са осъществени легално със самолетни полети до Турция. Такива са и последователните влизания и пребивавания на територията на РБългария – с валидно издадени в Руската Федерация визи.

Анализът на изложените факти от жалбоподателя по време на проведеното интервю, а и събраните доказателства, включително и ангажираните в настоящото производство, дават основание да се направи категоричен извод, че спрямо него не е било осъществено преследване, по смисъла на чл. 8, ал. 4 и ал. 5 от ЗУБ, а още по-малко такова, което е основано на причина/и от изброените в ал. 1 на чл. 8 от ЗУБ. Представената кореспонденция, отразяваща притесненията на неговата баба по повод посещенията на компетентни органи на Военния комисариат, заради неявяването му на 07.11.2024 г., не отговаря на причините, посочени в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ и не може да обоснове „основателно опасение от преследване“, по смисъла на чл. 8, ал. 4 от ЗУБ.

Съгласно чл. 8, ал. 4 от ЗУБ преследване е нарушаване на основни права на човека или съвкупност от действия, които водят до тяхното нарушаване и са достатъчно тежки по своето естество или повтаряемост. Позитивната нормативна уредба възприема като действия на преследване – физическото, психическото, а и сексуалното насилие, прилагането на правни, административни, полицейски или съдебни мерки, които сами по себе си са дискриминационни или се прилагат по дискриминационен начин, наказателното преследване или налагане на непропорционални или дискриминационни наказания, включително принудителния отказ от съдебна защита, който може да доведе до налагане на непропорционално или дискриминационно наказание, наказателното преследване или налагане на наказания при отказ да бъде отбита военна служба, в случай, че тя предполага извършване на престъпление или на деяние по чл. 12, ал. 1, т. 1 – т. 3 от ЗУБ, както и действия, насочени срещу лица по причина на техния пол или срещу деца. Кандидатът за закрила не твърди да са били нарушени негови основни права. Предприетите от него действия на територията на РБългария – съвместното съжителство с гражданка на У. и бездействия – неявяването му на посочената дата в Повиквателната за задължителна военна служба, не могат да бъдат квалифицирани като такива, каквито са посочени в ал. 5 и ал. 6 на чл. 8 от ЗУБ, и не представляват препятствие за връщането му в държавата по произход. Отразеното в приложението към Повиквателната за задължителна военна служба, че отклоняването, каквото безспорно е налице от страна на жалбоподателя за периода от 07.11.2024 г. до провеждане на настоящото съдебно производство, предполага прилагане на административни и наказателни мерки, които имат за цел да осигурят явяването на наборника, не отговаря на критериите по чл. 8, ал. 5 и ал. 6 от ЗУБ, доколкото в Справките на Дирекция „Международна дейност“ категорично се сочи, че наборниците не се изпращат да воюват в У., а наред с това съществуват нормативно установени средства и механизми за отказ наборник да не воюва на територията на У.. В същия смисъл е и изявлението на младежа в публикацията „Украинската офанзива в К.: пленени руснаци разказват“ - *„Беше чиста случайност. ...охранявахме границата. И тогава бяхме въвлечени в тази офанзива. ...Просто не трябваше да сме там“*. Твърденията на свид. Гавриш за изпращане на суми като дарения за украинската армия чрез нейна банкова сметка, по никакъв начин не могат да бъдат възприети като ангажиращи позицията или мнението на жалбоподателя, за да се сочат като предполагащи опасения от преследване, отговарящо на критериите в чл. 8, ал. 6 от ЗУБ.

В този смисъл, законосъобразен е изводът на административния орган, че няма основания за

уважаване на молбата на Т. Г. за предоставяне на статут на бежанец.

Не са налице и предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от ЗУБ, които са идентични с условията за субсидиарна закрила по чл. 2, б. „е“ вр. чл. 15, б. „а“, б. „б“ и б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС. Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за статут на бежанец, но който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства като: смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отношение, или наказание, или тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие, в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. В настоящия казус не се доказва наличие на реална опасност от тежки посегателства спрямо жалбоподателя, отговарящи на критериите на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Търсещият закрила не сочи като причина за напускането на държавата си по произход опасността да бъде наказан със смъртно наказание или екзекуция, или да бъде подложен на изтезание, или нечовешко и унижително отношение или наказание. Жалбоподателят е категоричен, че не е осъждан, спрямо него не са водени наказателни производства в държавата му по произход, и не е упражнявано каквото и да е насилие. Обосновано и при правилно приложение на материалния закон административният орган е приел, че не са налице предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут, доколкото информацията в представените актуални справки за Руската Федерация не съдържа данни за безогледно насилие на територията на страната в резултат на международния въоръжен конфликт, в който участва, включително и за влошаване на обстановката до степен, която поставя в невъзможност официалните власти да противодействат ефективно на въоръжени групировки.

Според настоящия съдебен състав не е налице и специфичен риск от тежки лични заплахи срещу живота и личността на жалбоподателя, поради присъщи на индивидуалното му положение елементи и лични обстоятелства, който да е реално осъществим при завръщането му в Русия. Не са налице и предпоставките по чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, доколкото жалбоподателят не твърди членовете на семейство му да са с предоставена закрила, а личните мотиви за оставане в България не могат да бъдат оценени като хуманитарни, по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, както правилно е преценил и административният орган.

Индивидуалните данни и причините за напускане на държавата по произход, които се сочат и като основания за предоставяне на закрила в Република България, преценени в контекста на данните за общото политическо и икономическо положение на Руската Федерация, не очертават риск от преследване спрямо Т. Г. специфичен или общ при завръщането му в страната, за да са налице основания за приложение на забраната по чл. 4, ал. 3 от ЗУБ.

Като е приел, че не са налице предпоставките по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и на хуманитарен статут на жалбоподателя Т. Г., административният орган е постановил правилно и законосъобразно решение, което дава основание на съда да приеме жалбата за неоснователна.

Мотивиран от изложеното Административен съд - София – град, Първо отделение, 26 състав

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Т. Д. Г., [дата на раждане] в [населено място], М. област, Р. Федерация, гражданин на Руската Федерация, неженен, ЛНЧ срещу Решение № 7216 от 25.06.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което по реда на чл. 68, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ, му е отказано предоставяне на

статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.
РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: